

Η Αφροδίτη Βακάλη, μιλάει για το βιβλίο της «Και γύρω τους η θάλασσα» (συνέντευξη στο HappyTv.gr)

Η **Αφροδίτη Βακάλη** γεννήθηκε στην Αθήνα το 1965 και είναι εκπαιδευτικός. Σπούδασε Αγγλική Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και αρχικά εργάστηκε διδάσκοντας αγγλικά σε φροντιστήρια. Το 1997 διορίστηκε στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, όπου υπηρετεί μέχρι σήμερα, ζώντας μόνιμα στη Μύκονο.

Ποια βιβλία έχουν επηρεάσει τη ζωή σας;

Μου φαίνεται απίστευτα δύσκολο να απαντήσω σε ένα τέτοιο ερώτημα. Υπάρχουν πάρα πολλά βιβλία που έχω λατρέψει, που με έχουν προβληματίσει βαθιά και που, ίσως, έχουν σπρώξει τη σκέψη μου προς άλλες κατευθύνσεις. Θα ήταν άδικο να ονομάσω κάποια, ξεχνώντας πιθανόν κάποια άλλα. Αν πρέπει όμως οπωσδήποτε να δώσω μια απάντηση, θα έλεγα τα εξής: ως έφηβη, μου είχε κάνει τεράστια εντύπωση το «Όσα παίρνει ο άνεμος» της Μ. Μίτσελ, όπου ξεδιπλώνεται η απίστευτη προσωπικότητα της Σκάρλετ Ο' Χάρα. Καθώς και το «Τζέην Έντ» της Σ. Μπροντέ και το «Περηφάνια και Προκατάληψη» της πολύ αγαπημένης μου Τζέην Όστεν. Σταθμός υπήρξε, την εποχή που ήμουν φοιτήτρια, η ανάγνωση του βιβλίου «Ο καπετάν-Μιχάλης» του δικού μας μεγάλου Ν. Καζαντζάκη. Κι εκείνη την εποχή, γνώρισα και ομολογώ ότι χάρισα την καρδιά μου, στο θεατρικό συγγραφέα Τέννεση Γουίλιαμ, τον οποίο θεωρώ κορυφαίο δημιουργό.

Θα θέλατε να μοιραστείτε λίγα πράγματα από το βιβλίο σας “Και γύρω τους η Θάλασσα» μαζί μας;

Το βιβλίο αυτό ίσως και να μην είχε γραφτεί ποτέ, αν δεν ήταν κοντά μου η πολύ καλή μου φίλη, η εξαιρετική φιλόλογος και συνάδελφος Ασπασία Ζ. , η οποία διαβάζοντας την πρώτη σελίδα με το γάμο της Αννεζώς, με παρότρυνε να το συνεχίσω και να το κάνω μυθιστόρημα. Με άλλα λόγια, με πέταξε στη θάλασσα κι έπρεπε να κολυμπήσω στα βαθιά. Βρέθηκα, λοιπόν, ξαφνικά να γράφω, δίχως να είμαι σίγουρη αν θα κατάφερνα να το ολοκληρώσω και να του δώσω τη μορφή μυθιστορήματος. Σύντομα, όμως, η αγάπη μου για το νησί, οι απίστευτες εικόνες που για χρόνια γεμίζανε τα μάτια μου, οι αναμνήσεις μου από τα πανηγύρια και τα χοιροσφάγια που είχα παραβρεθεί, πήραν μορφή και γίνανε λέξεις. Θέλω να πιστεύω ότι ο αναγνώστης θα δει την ομορφιά τούτου του νησιού, όσο και της εποχής εκείνης. Μια αγνή, λεβέντικη ομορφιά, πριν έρθει ο τουρισμός κι αλλάξει την πορεία των πραγμάτων. Αυτός ήταν κι ο στόχος μου απ’ την αρχή, να δείξω σε όλους το νησί που ζω και που έχω λατρέψει. Να δείξω αυτά που βλέπω εγώ, αυτά που έχουν ανεξίτηλα χαραχτεί μέσα μου. Τη γοητεία μιας Μυκόνου, που δεν τόλμησα καν να ονομάσω σε όλο το βιβλίο, και που ελπίζω μετά από 16 χρόνια παραμονής εδώ, να μου επιτραπεί να την αποκαλέσω και τόπο δικό μου.

Αντιμετωπίσατε κάποια προβλήματα ή δυσκολίες κατά τη συγγραφή του βιβλίου σας;

Το βιβλίο «Και γύρω τους η θάλασσα» είναι το πρώτο μου μυθιστόρημα κι όπως είναι φυσικό, η απειρία μου και μόνο, μου δημιουργούσε κάποιες στιγμές, αν όχι προβλήματα, αρκετές ανασφάλειες. Όταν ‘σκάλωνα’ κάπου ή δεν ήμουν σίγουρη πώς να προχωρήσω την υπόθεση και προς ποια κατεύθυνση, έφτιαχνα έναν καινούργιο χαρακτήρα. Αυτό με λύτρωνε, μπορώ να πω, διότι μου έδινε τη δυνατότητα να ξεπεράσω το άγχος μου για την πλοκή. Και συγχρόνως, ο καινούργιος μου ήρωας, σαν ‘από μηχανής θεός’, μου πρόσφερε διάφορες λύσεις. Κάποια πρόσωπα του συγκεκριμένου βιβλίου, στην πραγματικότητα ‘γεννήθηκαν’ για να με βγάλουν από αδιέξοδα και τους ευχαριστώ γι’ αυτό!

Ποιον χαρακτήρα του βιβλίου σας αγαπήσατε ιδιαίτερα;

Έχω δεθεί με όλους τους χαρακτήρες του βιβλίου καθώς τους είδα να γεννιούνται, να αποκτάνε υπόσταση και φωνή κι από ένα σημείο και πέρα, τους παρακολούθησα με ενδιαφέρον να πράττουν αυτόβουλα, πια. Θα υποκύψω , όμως, στον πειρασμό ν’ απαντήσω, λέγοντας ότι ο αγαπημένος μου είναι ο Κωνσταντής, ο φίλος του Καρατζά και μετέπειτα, άντρας της Αννεζώς. Έχει ένα απίστευτο μεγαλείο ψυχής, το οποίο ξεδιπλώνεται σιγά-σιγά καθώς προχωρά η υπόθεση. Αν και είναι ένας άνθρωπος από νωρίς ψυχικά και σωματικά κακοποιημένος, έχει τη δύναμη να ξεπεράσει αυτά τα τραύματα, να αγαπήσει και να φερθεί με έναν εξαιρετικά ευγενικό και διακριτικό τρόπο στη γυναίκα του, με αποτέλεσμα, φυσικά, να την κερδίσει και να δικαιωθεί. Τον εκτιμώ επίσης διότι, ενώ θα μπορούσαν τα προσωπικά του βιώματα να τον οδηγήσουν σε μια σκληρή, έως και βάνουση συμπεριφορά, εκείνος στέκει στο ύψος του, αποκαλύπτοντας έναν ιδιαίτερα δυνατό και ανώτερο χαρακτήρα, ο οποίος, αναπόφευκτα, κερδίζει το θαυμασμό μου.

Υπάρχει κάποιος λογοτεχνικός χαρακτήρας από το βιβλίο σας τον οποίο θα σκεφτόσασταν να ξαναζωντανέψετε και σε επόμενα βιβλία;

Για να είμαι ειλικρινής, όχι. Πιστεύω ότι όλοι έκαναν τον ‘κύκλο’ τους μέσα στις σελίδες αυτού του βιβλίου. Είχαν την ευκαιρία να μιλήσουν, να πράξουν, να φανερωθούν και θα προτιμούσα να μείνουν για πάντα εκεί, ανάμεσα στο εξώφυλλο και στο οπισθόφυλλο τού «Και γύρω τους η θάλασσα». Ο χώρος αυτός τους αρκεί, νομίζω.

Πώς βλέπετε τα πράγματα για την ελληνική λογοτεχνία σήμερα;

Όπως και σε κάθε άλλη εποχή, υπάρχουν και σήμερα πολλοί και σημαντικοί συγγραφείς. Δυστυχώς, η οικονομική κατάσταση της χώρας, αναγκάζει τους εκδοτικούς οίκους να κάνουν αυστηρές επιλογές και να περιορίζουν τον αριθμό των τίτλων που εκδίδουν. Παρ' όλα αυτά βλέπω, ότι γίνεται μεγάλη προσπάθεια από μέρους τους και συχνά με αρκετό οικονομικό ρίσκο, να δώσουν 'βήμα' και σε νέους συγγραφείς. Ελπίζω και πιστεύω, ότι το αναγνωστικό κοινό θα τους δικαιώσει, διότι εκείνοι που αγαπούν τη λογοτεχνία, και ευτυχώς, δεν είναι λίγοι, πάντα θα διαθέτουν ένα ποσό για ν' αποκτήσουν το βιβλίο της αρεσκείας τους.

Ο 'εθισμένος' αναγνώστης μπορεί να μειώσει τον αριθμό των βιβλίων που διαβάζει, αλλά δεν πρόκειται ποτέ να σταματήσει την ανάγνωση, γιατί απλά, δεν μπορεί. Είναι το οξυγόνο του. Όπως και οι συγγραφείς, θα συνεχίσουν να γράφουν με τον ίδιο ζήλο, ανεξαρτήτως του πόσα ή ποια απ' τα βιβλία τους εκδίδονται.

Η λογοτεχνία είναι αποκομμένη, μια ανάγκη ψυχική και θα επιβιώσει, όπως επιβιώνει και η πίστη. Και τρέφεται, θαρρώ, από αυτές τις ίδιες δυσκολίες που την απειλούν. Τις ενστερνίζεται, τις διαπλάθει και τις προσφέρει πίσω με άλλη μορφή.

Πως είναι για ένα συγγραφέα η επόμενη ημέρα της έκδοσης του βιβλίου;

Απίστευτα συναρπαστική. Για μήνες, περίμενα με λαχτάρα να το πιάσω στα χέρια μου, να το χαϊδέψω, να μυρίσω το χαρτί του. Κι επιτέλους, το κρατούσα. Ένιωσα σα τη λεχώνα που της βάζουν για πρώτη φορά, το μωρό στην αγκαλιά. Κι αμέσως, ξεκίνησε η αγωνία της 'μάνας'. Θα είναι τυχερό; Θ' αγαπηθεί; Πώς θα το υποδεχτεί, πώς θα του φερθεί ο κόσμος; Το βιβλίο αυτό, όπως πιστεύω και κάθε βιβλίο, για κάθε συγγραφέα, είναι σάρκα και αίμα μου, κομμάτι απ' την ψυχή μου και η αίσθηση, ότι το παρέδωσα πια στα χέρια του αναγνώστη, είναι γοητευτική μεν, αλλά μου προκαλεί συγχρόνως και αγωνία.

Θα σας ενδιέφερε να πειραματιστείτε και με άλλα ήδη γραφής;

Είχα αποπειραθεί στο παρελθόν να γράψω ορισμένα ποιήματα, όπως κάθε άνθρωπος, πιστεύω, κάποια στιγμή στη ζωή του, τουλάχιστον όσοι αγαπούν τη γραφή. Κι εκεί σταμάτησα. Ο πεζός λόγος με μαγεύει και θεωρώ μου ταιριάζει περισσότερο, ίσως επειδή μου δίνει τη δυνατότητα να εκφράζομαι όπως επιθυμώ. Ίσως, πάλι, να μην είμαι ικανή να χωρέσω τις σκέψεις και τα συναισθήματά μου σε στίχους. Να είμαι λακωνική και περιεκτική, όπως απαιτεί η ποίηση. Αρκούμαι, λοιπόν, στην πεζογραφία.

Έχετε σκεφτεί κάποια από τις ιστορίες των βιβλίων σας ως θεατρικό έργο ή κινηματογραφική ταινία;

Το βιβλίο «Και γύρω τους η θάλασσα» έχει, νομίζω, τα στοιχεία εκείνα που θα μπορούσαν να ενδιαφέρουν κάποιον να το γυρίσει ταινία ή σήριαλ για την τηλεόραση. Αυτή, φυσικά, είναι η δική μου εκτίμηση, η οποία ίσως να μην συμπίπτει με εκείνη των δημιουργών του συγκεκριμένου είδους. Ασφαλώς, αν συνέβαινε κάτι τέτοιο θα μου έδινε μεγάλη χαρά, ειδικά να δω τους ήρωες να ζωντανεύουν, να παίρνουν σάρκα και οστά. Και, πρωτίστως, θα είχα τεράστια περιέργεια να δω, αν κάποιος άλλος κι εγώ έχουμε την ίδια εικόνα στο μυαλό μας για όλα αυτά τα πρόσωπα.

Πώς θεωρείται πως θα επηρεάσει η διάδοση των e-books τη λογοτεχνία και την ανάγνωση βιβλίων; Το βιβλίο σας θα κυκλοφορήσει σε αυτή τη μορφή;

Το βιβλίο μου κυκλοφορεί ήδη και σε e-book κι αυτό μου δίνει ιδιαίτερη χαρά. Πιστεύω ότι η ιλιγγιώδης εξέλιξη της τεχνολογίας στην εποχή μας, απαιτεί να προσαρμοζόμαστε στις αλλαγές που επιφέρει. Ο αναγνώστης έχει την ευκαιρία να διαλέξει τη μορφή την οποία θέλει να έχει το βιβλίο που διαβάζει.

Και φυσικά, όποια κι αν είναι αυτή η μορφή, δεν επηρεάζει το περιεχόμενο ή τη λογοτεχνική αξία του ίδιου του βιβλίου. Επιπλέον, σε μια εποχή που οι νεότερες γενιές

είναι απόλυτα συνδεδεμένες με τους υπολογιστές τους, ακόμη και εξαρτημένες θα έλεγα, αν θέλουμε να τους φέρουμε κοντά στο βιβλίο και στην ανάγνωση, οφείλουμε να τους τα παρέχουμε σε ηλεκτρονική μορφή, αυτή δηλαδή που γνωρίζουν και θεωρούν οικεία. Άλλωστε, ο τρόπος που η λογοτεχνία προσεγγίζει τον αναγνώστη πρέπει, πιστεύω, να υπάγεται στους κανόνες που διέπουν την εκάστοτε εποχή. Οτιδήποτε άλλο θα ήταν στενόμυαλο κι οπισθοδρομικό, κάτι που δε ταιριάζει σε καμία μορφή τέχνης.

Δείτε πληροφορίες για το βιβλίο [εδώ](#)